

Redaktionelt forord

De mange undersøgelseskommissioner, som har set dagens lys gennem de senere år, har fremkaldt en debat om forskellige sider af dette kontrolinstrument. Dette temanummer dækker en række af de standpunkter, som har været fremme i debatten. Herudover er der også lagt vægt på at inddrage praktiske erfaringer med arbejdet i undersøgelseskommissioner. Hensigten er på denne måde at give et så vidt muligt nuanceret billede af de retlige og andre betænkeligheder, der kan være forbundet med brugen af undersøgelseskommissioner som kontrolinstrument.

Bidragyderne til dette temanummer er som følger:

Professor *Michael Gøtze* fokuserer på, hvad der kan synes at være en politisk tilbøjelighed til at trække 'kommissions-kortet' i politisk højbetændte sager med den virkning, at resultaterne af de mange undersøgelser ikke står mål med anstrengelserne og de ressourcer, der kastes ind i samme.

Adjunkt *Morten Heiberg*, der var sekretær for PET-kommissionen, beretter om de vanskeligheder, der specielt er forbundet med meget omfattende undersøgelser med et tilbageskuende formål, som denne kommission var et hovedeksempel på, og som også i særlig grad angik en "højbetændt" sag

Professor *Carsten Henrichsen*, sætter fokus på den meget langstrakte og udgiftskrævende undersøgelse af Farum-sagen, herunder med spørgsmålet om, hvad der kom ud af denne undersøgelse, og om den har været pengene værd.

Lektor *Anders Henriksen* vurderer de retlige, politiske og demokratimæssige perspektiver med den – stærkt omdiskuterede – "krigskommission", som regeringen har nedsat til klarlæggelse af den danske deltagelse i Irak-krigen.

Advokat (H) *Gunnar Homann* skriver om sine erfaringer som bisidder og udspørger ved en række undersøgelseskommissioner og om behovet for justeringer af de gældende regler om sådanne kommissioner.

Lektor *Pernille Boye Koch* peger på udenlandske erfaringer med brug af andre, mere fleksible, undersøgelsesformer end undersøgelseskommissioner, såsom offentlige høringer, særlige undersøgelsesudvalg og medborgerkommissioner.

Professor *Eva Smith*, som var en af initiativtagerne til den nugældende lov om undersøgelseskommissioner, slår til lyd for, at der af hensyn til magtens tredeling og domstolenes uafhængighed ikke udpeges dommere til at lede disse undersøgelser.

Landsdommer *Mikael Sjöberg* har som formand for Den Danske Dommerforening i åbne breve til Justitsministeriet og Folketingets udvalg for Forretningsorden gjort gældende, at dommere ikke bør medvirke i undersøgelsen af politisk prægede sager.

Carsten Henrichsen